

URZĄD GMINY W OROŃSKU
ul. Szkolna 8, 26-505 Orońsko
tel.: 48 618 59 00, fax 48 618 59 59
NIP 799-13-72-857, REGON 000542971

Orońsko, dnia 14.08.2025 r.

AOI.1431.77.2025.MG

Pan Bogdan Zdon
Rady Gminy Orońsko

W odpowiedzi na Pana wniosek z dnia 01.08.2025 r. (data wpływu na dziennik: 04.08.2025 r.), złożony w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902 ze zm.), uprzejmie informuję, że w ocenie organu, do którego został skierowany, nie może on zostać zrealizowany w trybie wskazanej ustawy.

Wnioskodawca, będąc radnym Rady Gminy w Orońsku, pełni funkcję publiczną w organie stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego i w tym charakterze nie mieści się w kategorii podmiotów uprawnionych do żądania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy, prawo dostępu do informacji publicznej przysługuje „każdemu” w rozumieniu osoby fizycznej lub podmiotu prawa prywatnego, pozostającego poza strukturą organów władzy publicznej dysponujących tą informacją. Ustawa ta służy realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do uzyskania informacji o działaniach władzy i sprawach publicznych, a nie przekazywaniu informacji pomiędzy organami władzy publicznej, czy pomiędzy podmiotami publicznymi. Stanowisko to znajduje potwierdzenie m.in. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 stycznia 2014 r., sygn. I OSK 1982/13, w którym wskazano, iż podmiotom publicznym nie przysługuje uprawnienie do kontrolowania działalności innych podmiotów publicznych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Jako radny Rady Gminy posiada Pan szczególne uprawnienia wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w tym art. 24 ust. 2, które umożliwiają uzyskiwanie informacji i materiałów, wgląd w działalność urzędu, żądanie wyjaśnień od kierowników jednostek organizacyjnych gminy oraz wykonywanie innych czynności kontrolnych w granicach prawa. Oznacza to, że realizacja Pana prawa dostępu do dokumentów Rady Gminy powinna odbywać się w ramach tych szczególnych

kompetencji, a nie w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, której ratio legis jest odmienne.

Niemniej jednak, w trosce o transparentność działań Gminy Orońsko, poszanowanie prawa do informacji oraz dobro mieszkańców, w załączeniu przekazuję Panu protokół (kopie) z posiedzenia Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Sportu z dnia 22.07.2025 r.

W zakresie protokołu z sesji Rady Gminy z dnia 30.07.2025 r., wyjaśniam, iż jego udostępnienie regulują zapisy Statutu Gminy Orońsko, przyjętego Uchwałą Nr VII/38/2019 Rady Gminy z dnia 26 kwietnia 2019 r., a w szczególności § 45–46. Zgodnie z § 46 ust. 1 Statutu, protokół z sesji Rady Gminy udostępnia się do publicznego wglądu na 7 dni przed terminem kolejnej sesji w Urzędzie Gminy. W tym czasie radni mogą zgłaszać pisemne wnioski o sprostowanie lub uzupełnienie treści, które rozpatruje Przewodniczący Rady po wysłuchaniu protokolanta i zapoznaniu się z nagraniem. W praktyce, protokół zatwierdzany jest przez Radę na kolejnej sesji. W przypadku sesji zwoływanych w trybie pilnym (np. na wniosek Wójta) w terminie krótszym niż 7 dni, procedura ta nie może zostać zachowana. Tak jest w niniejszym przypadku – sesja w dniu 13.08.2025 r. została zwołana w trybie pilnym, bez wymaganego okresu na wyłożenie protokołu z sesji z dnia 30.07.2025 r.

Mając powyższe na uwadze, przekazanie Panu protokołu z sesji z dnia 30.07.2025 r. będzie możliwe po jego zatwierdzeniu przez Radę Gminy, zgodnie z procedurą określoną w Statucie. Jednocześnie uprzejmie informuję, że pełne nagranie z przebiegu tej sesji jest udostępnione do powszechnego wglądu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Orońsko w zakładce „Nagrania z Sesji”. Protokoły z sesji, po zatwierdzeniu ich przez Radę Gminy, również są publikowane w BIP w zakładce „Protokoły”.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Protokół z 10 posiedzenia
Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Sportu
w dniu 22 lipca 2025 r.

Posiedzenie Komisji odbyło się w dniu 22 lipca 2025 roku. Rozpoczęło się o godzinie 13:00. Posiedzenie poprowadził Przewodniczący Komisji Pan Grzegorz Siemieniec. W posiedzeniu wzięło udział 4 członków oraz zaproszeni goście.

Obecni:

1. Grzegorz Siemieniec
2. Wiesława Kaczyńska
3. Małgorzata Burek
4. Monika Głuch

Nieobecni:

1. Artur Zasada

Zaproszeni goście:

1. Sylwester Różycki
2. Diana Czubak
3. Monika Czubak
4. Konrad Buczek
5. Jarosław Molenda
6. Beata Prokop-Gos
7. Jolanta Kacprzyk
8. Anna Traczyńska
9. Kinga Janicka
10. Marta Kaźmierczak
11. Monika Skałbania
12. Emil Gawin
13. Julita Grduk

Na podstawie listy obecności Przewodniczący Komisji stwierdził, że w obradach uczestniczy 4 radnych. Przewodniczący Komisji na protokolanta obrad powołał Panią Martę Gruszczyńską.

Porządek obrad:

1. Analiza Sprawozdania z audytu oświaty Gminy Orońsko.
2. Sprawy bieżące.

Ad. 1. i Ad. 2.

Przewodniczący Komisji Pan Grzegorz Siemieniec powiedział, że zgodnie z zapowiedzią, posiedzenie poświęcone zostało analizie sprawozdania z audytu oświaty w Gminie Orońsko. Zgromadzeni radni oraz pracownicy Urzędu Gminy wcześniej mieli możliwość zapoznania się z treścią dokumentu, a autor audytu Pan Konrad Buczek został zaproszony do przedstawienia najważniejszych wniosków oraz ustaleń wynikających z przeprowadzonych analiz.

Podczas dyskusji wskazano, że decyzja o przeprowadzeniu audytu wynikała z rosnących kosztów utrzymania oświaty, która obecnie pochłania ponad 51% budżetu gminy. Zwrócił uwagę, że pomimo corocznego planowania wydatków, nadal brakuje pełnej obsady w poszczególnych klasach, a w ciągu ostatnich trzech lat nakłady na oświatę wzrosły o 56%. Podkreślono, że intencją władz samorządowych nie jest obniżenie jakości edukacji, lecz dążenie do racjonalizacji wydatków w dłuższej perspektywie. Wskazano również, że według prognoz po 2029 roku gmina może napotkać istotne ograniczenia w zakresie utrzymania płynności finansowej, co obliguje samorząd do podejmowania działań o charakterze strategicznym już teraz.

Do dyskusji włączył się Przewodniczący Rady Gminy, Pan Jarosław Molenda, który wskazał na wzrost kosztów utrzymania jednostek oświatowych w ujęciu rok do roku. Przykładowo, w przedszkolu w Orońsku nastąpił wzrost o 12%, w szkole w Orońsku o 6%, w szkole w Guzowie o 10%, a w Ciepłej o 5%. Średni wzrost kosztów w skali wszystkich placówek wyniósł 7,2%.

Na prośbę Przewodniczącego, głos zabrał audytor Pan Konrad Buczek, który zaznaczył, że problem niedofinansowania oświaty ma charakter ogólnopolski. Zwrócił uwagę, że subwencja oświatowa pokrywa obecnie zaledwie 60–70% kosztów funkcjonowania systemu edukacji, a pozostała część obciąża budżety jednostek samorządu terytorialnego. Podkreślił także, że problem ten pogłębia się w związku z malejącą liczbą uczniów oraz zjawiskiem depopulacji.

Audytor zwrócił również uwagę na ograniczenia kadrowe i trudności z pozyskaniem nowych nauczycieli, wskazując jednocześnie, że choć praca w małych grupach może być bardziej

komfortowa dla nauczycieli, to z punktu widzenia efektywności finansowej i jakości kształcenia utrzymywanie szkół z bardzo małą liczbą uczniów staje się trudne do uzasadnienia.

Podkreślił, że Gmina Orońsko wdrożyła już wiele racjonalnych rozwiązań, które ograniczyły nadmierne wydatki, a obecny etap to najtrudniejszy moment – wymagający decyzji o ewentualnym wygaszeniu lub reorganizacji jednej lub dwóch placówek. W jego ocenie, poza szkołą w Orońsku, pozostałe placówki – z racji niskiej liczby uczniów (poniżej 70–80) – są nieekonomiczne i nieefektywne kosztowo.

W dalszej części posiedzenia analizowano wyniki egzaminów uczniów z ostatnich czterech lat w poszczególnych szkołach. Przewodniczący Rady, Pan Jarosław Molenda, przedstawił zestawienie wyników z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego. Wskazywał na przypadki trwałego spadku rezultatów oraz na niepokojące fluktuacje, które w jego ocenie wymagają pogłębionej analizy.

Dyrektorzy szkół odnieśli się do przedstawionych danych, tłumacząc różnice w wynikach egzaminów specyfiką poszczególnych roczników uczniów, różnorodnością potencjałów edukacyjnych oraz zmianami kadrowymi, w tym rotacją nauczycieli. Podkreślano, że w niewielkich szkołach nawet pojedynczy uczeń może istotnie wpłynąć na średni wynik placówki.

W toku dyskusji pojawiły się także głosy, że choć liczebność klas w małych szkołach bywa niska, to uczniowie osiągają wysokie wyniki, a sama edukacja realizowana jest na wysokim poziomie, co potwierdzają dane o absolwentach podejmujących dalszą edukację na wymagających kierunkach.

Skarbnik Gminy, Pani Diana Czubak, odniosła się do kwestii finansowych, zaznaczając, że każda złotówka w budżecie gminy jest dziś oglądana wielokrotnie. Podkreśliła, że samorząd staje przed dramatycznym wyborem pomiędzy zabezpieczeniem potrzeb oświatowych a realizacją inwestycji czy finansowaniem podstawowych usług komunalnych. Wskazała, że choć dobro ucznia jest wartością nadrzędną, to nie można abstrahować od realnych możliwości finansowych gminy.

Wójt Gminy Orońsko potwierdził, że przed samorządem stoją trudne decyzje, które będą wymagały konsensusu i współpracy wszystkich stron. Podkreślił, że ostatecznym celem

wszelkich działań jest dobro dziecka i jego szanse na przyszłość, zaś decyzje muszą być podejmowane odpowiedzialnie, w oparciu o dane, analizę i długofalowe myślenie.

Głos zabrało kilku radnych, którzy w swoich wypowiedziach wyrażali oni obawy związane z możliwą likwidacją szkół, a także z wpływem ewentualnych zmian organizacyjnych na lokalne społeczności. Podkreślali, że szkoły w małych miejscowościach pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także społeczną i kulturotwórczą, stanowiąc często jedyne miejsce integracji mieszkańców.

Zauważono również, że temat zmian w oświacie wzbudza duże emocje, dlatego konieczne będzie przeprowadzenie szerokich konsultacji społecznych przed podjęciem jakichkolwiek decyzji. W odpowiedzi na te głosy, Przewodniczący Komisji oraz Wójt Gminy potwierdzili, że wszelkie działania będą poprzedzone rzetelną informacją i dialogiem z rodzicami, nauczycielami oraz mieszkańcami poszczególnych sołectw.

Wójt podkreślił, że celem nie jest działanie pochopne ani narzucenie gotowych rozwiązań, lecz wspólne wypracowanie optymalnego modelu organizacyjnego dla lokalnej oświaty, który będzie trwały i zabezpieczy interesy dzieci, przy jednoczesnym poszanowaniu realiów finansowych.

Powrócono do wątku wyników egzaminacyjnych. Wskazano na potrzebę wdrożenia narzędzi umożliwiających bieżące monitorowanie efektów nauczania w placówkach gminnych, a także na potrzebę wsparcia kadry pedagogicznej w podnoszeniu kwalifikacji i przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu. Zgłoszono również postulat, aby w kolejnych miesiącach Komisja dokonała wizytacji szkół i przedszkola, celem lepszego zrozumienia ich codziennego funkcjonowania oraz potrzeb.

W trakcie posiedzenia poruszono kwestie związane z przygotowaniem założeń do symulacji finansowej i organizacyjnej dotyczącej ewentualnego wygaszania lub likwidacji szkół. Zwrócono uwagę na konieczność współpracy dyrekcji poszczególnych placówek, która powinna odbyć się nieformalnie, celem omówienia istotnych założeń, które następnie trafią do organu prowadzącego.

Zwrócono uwagę, iż brak rozwoju kadry nauczycielskiej oraz ograniczenia działalności szkoły mogą doprowadzić do konieczności jej likwidacji w perspektywie dwóch lat. Omówiono pomysł zatrudnienia nauczycieli z wygaszanej szkoły w innych placówkach (np. Orońsku czy

Guzowie), podkreślając, że trzeba rozważyć dostępne opcje zatrudnienia lub czasowe rozwiązania, aby umożliwić nauczycielom znalezienie innego miejsca pracy.

Skarbnik oraz przedstawiciele organu prowadzącego potwierdzili potrzebę przygotowania symulacji finansowej dla konkretnej szkoły (lub grupy szkół) z uwzględnieniem obecnego stanu zatrudnienia i specjalizacji nauczycieli. Zwrócono uwagę, że obecny rok jest ostatnim, w którym należy podjąć działania i zaplanować procedury wygaszania, a także ustalić konsekwencje dla kadry i uczniów.

Wskazano na deklarowaną przez Audytora całkowitą pomoc w zakresie studium i konsultacji, co zostało pozytywnie przyjęte przez zgromadzonych.

Podkreślono, że koncepcja powinna uwzględniać różne warianty — na przykład zamknięcie jednej szkoły, a także dwóch szkół — z równoczesnym zagospodarowaniem kadry i planowaniem nowego układu organizacyjnego.

Zwrócono uwagę na aspekt dzieci i zmian w obwodach szkolnych, co wiąże się z petycją mieszkańców Krogulczy Mokrej i Krogulczy Suchej, dotyczącą przypisania ich dzieci do innego obwodu. Omówiono wyzwania związane z reorganizacją obwodów i liczbą uczniów, która ma bezpośredni wpływ na organizację oddziałów i etatów nauczycielskich w pozostałych szkołach.

Przedstawiono dane dotyczące liczby uczniów w poszczególnych miejscowościach, a także kwestie odległości między szkołami, które mają być rejonowane uczniami z likwidowanych placówek. Poruszono także problem klas łączonych w niektórych szkołach oraz konieczność precyzyjnego określenia liczby nauczycieli potrzebnych w nowym układzie organizacyjnym.

Podkreślono potrzebę poszukiwania rozwiązań racjonalnych i praktycznych, a nie koncentrowania się na problemach, z uwzględnieniem również optymalizacji kosztów (np. łączenie zajęć wychowania fizycznego lub religii w mniejszych placówkach w celu zmniejszenia liczby etatów).

Skarbnik przedstawiła szacunkowe oszczędności wynikające z takich działań, rzędu kilkudziesięciu tysięcy złotych, co ma znaczenie dla całego budżetu.

W toku dyskusji na temat możliwych wariantów organizacyjnych wspomniano również o doświadczeniach z przeszłości, w których prowadzenie szkoły przejęło stowarzyszenie. Wskazano przykład miejscowości Krogulcza Sucha. Temat ten nie został jednak rozwinięty jako propozycja aktualna.

Podsumowując, stwierdzono, że opracowanie wariantów wygaszania i reorganizacji szkół jest zadaniem skomplikowanym i czasochłonnym, wymagającym szczegółowych analiz i współpracy wielu stron. Ostatecznie odrzucono na ten moment pomysł tworzenia filii jako rozwiązania finansowo nieefektywnego, zwracając uwagę na konieczność skoncentrowania się na optymalizacji i racjonalizacji istniejących struktur.

Następnie zaproponowano dwa warianty organizacyjne: pierwszy przewidujący funkcjonowanie trzech obwodów szkolnych, drugi – dwóch obwodów. Wariant trzyobwodowy miałby na celu lepsze rozłożenie uczniów i zorganizowanie zajęć w trzech szkołach, natomiast wariant dwuobwodowy – w dwóch placówkach, z pominięciem szkół w miejscowościach Wąlsnów oraz Ciepła. Dyskutowano, dlaczego w pierwszym wariantcie szkoła w Ciepłej zostałaby wyłączona, mimo dobrych wyników nauczania, podkreślając, że infrastruktura szkoły w Wąlsnowie jest lepiej przystosowana do przyjęcia większej liczby uczniów, zarówno w odniesieniu do infrastruktury sportowej i dydaktycznej. Zwrócono uwagę, że wyniki egzaminów nie powinny być jedynym kryterium przy podejmowaniu decyzji, gdyż są one zmienne i mogą się różnić z roku na rok. Podkreślono także, że wszelkie działania muszą być oparte na obiektywnych danych liczbowych dotyczących liczby uczniów w poszczególnych obwodach.

Podczas dyskusji zaakceptowano sugestie Przewodniczącego Komisji, Pana Grzegorza Siemieńca, dotyczącą rozpatrzenia wariantów z dwoma i trzema obwodami. Ustalono, że pierwszym krokiem jest identyfikacja liczby uczniów przypisanych do poszczególnych obwodów w obu wariantach. Następnie należy przygotować propozycje organizacyjne dla obu rozwiązań: w wariantcie trzyobwodowym – z uwzględnieniem rozłożenia uczniów równomiernie na trzy placówki; w wariantcie dwuobwodowym – z przejęciem uczniów z likwidowanych szkół przez pozostałe placówki.

Podkreślono, że szczegółowe propozycje dotyczące liczby klas i układu oddziałów, a także planów personalnych nauczycieli, pozostają w gestii dyrekcji szkół. Dyrekcje mają za zadanie oszacować, czy w przypadku dwóch szkół istnieje możliwość tworzenia dwóch równoległych klas we wszystkich rocznikach, czy też będzie konieczność ograniczenia liczby oddziałów.

Zwrócono uwagę, że takie działania są standardową praktyką i będą wymagały zatwierdzenia przez gminę.

Ustalono harmonogram prac, zakładając identyfikację danych do połowy września oraz przygotowanie propozycji organizacyjnych na początku października, co pozwoli na spokojną analizę i podjęcie decyzji.

W trakcie dyskusji pojawiły się także kwestie dotyczące zmiany obwodów szkolnych. Zaznaczono, że istnieje ryzyko, iż dzieci mogą nie uczęszczać do szkół przypisanych do nowych obwodów, co wymaga uregulowania i odpowiedniego komunikowania rodzicom oraz środowisku lokalnemu, by zapewnić spójność systemu.

W kwestii planowanej liczby uczniów i oddziałów szkolnych przedstawiono dane dotyczące poszczególnych roczników, które wskazywały na stabilną liczbę dzieci i możliwość utrzymania odpowiedniej liczby klas. Omówiono też konieczność uwzględnienia planowanych odejść nauczycieli na emeryturę i dostosowania zatrudnienia do nowych warunków organizacyjnych. Poruszono także kwestie prawne związane z likwidacją stanowisk oraz konieczność odpowiedniego zabezpieczenia środków budżetowych na wypłaty ewentualnych odpraw.

Uczestnicy dyskusji zgodzili się, że w najbliższym czasie należy przeprowadzić przegląd kadry pedagogicznej i porozmawiać z nauczycielami o planowanych zmianach, aby przygotować się do ewentualnych nowych warunków organizacyjnych. Podkreślono, że komunikacja z pracownikami jest kluczowa i powinna być prowadzona z pełnym szacunkiem oraz transparentnością.

Podsumowując, ustalono, że nie będzie obecnie podejmowana decyzja o uchwale dotyczącej likwidacji szkół. W pierwszej kolejności komisja zajmie się przygotowaniem projektów organizacyjnych, które zostaną następnie przedstawione Radzie Gminy. Podkreślono, że proces musi uwzględniać również opinie rodziców oraz lokalnej społeczności.

Na zakończenie przegłosowano WNIOSEK: zidentyfikowanie liczby uczniów w obwodach oraz propozycje równomiernego rozłożenia uczniów na:

- 3 obwody przy założeniu zamknięcia szkoły w Ciepłej,
- 2 obwody przy założeniu zamknięcia szkoły w Ciepłej i Wałsnowie.

GŁOSOWANIE: 4 „za”, 1 os. nieobecna

W dalszej części obrad Wójt Gminy przedstawił alternatywną koncepcję reorganizacji sieci szkolnej polegającą na utworzeniu szkół filialnych (klas 1–3) w miejscowościach, w których placówki zostałyby formalnie zlikwidowane. Przedstawiono wariant, w którym szkoła w Orońsku stałaby się szkołą macierzystą, a w miejscowościach Ciepła i Wałsnów funkcjonowałyby filie obsługujące najmłodsze klasy (1–3) oraz oddziały przedszkolne. Pomysł ten spotkał się z krytyczną oceną ze strony dyrektorów szkół, którzy zwrócili uwagę, że taka forma organizacyjna generowałaby:

- zbyt małą liczbę uczniów w filiach, co uniemożliwiłoby racjonalne zatrudnienie nauczycieli;
- problemy kadrowe, szczególnie w kontekście braku możliwości „przejścia” kadry do szkół głównych;
- dodatkowe obowiązki związane z zatrudnieniem personelu administracyjno-technicznego oraz wymogami formalnymi (np. koniecznością zatrudnienia psychologa, pedagoga, obsługi świetlicy).

Zasygnalizowano również, że koncepcja filii była analizowana w ramach wcześniejszego audytu edukacyjnego i wskazano w nim na niski poziom opłacalności tego rozwiązania. W ocenie dyrektorów i części radnych, rozwiązanie to jest „organizacyjnie iluzoryczne” i nieefektywne w dłuższej perspektywie.

Posiedzenie zakończono podziękowaniami dla uczestników oraz zapowiedzią kolejnych kroków organizacyjnych.

Przewodniczący Komisji stwierdził, że porządek obrad został wyczerpany i zamknął posiedzenie o godz. 15:00.

Na tym protokół zakończono.

Pełny zapis audio posiedzenia Komisji dostępny jest u pracownika ds. obsługi Rady Gminy.

Protokolowała

Marta Gruszczyńska

Przewodniczący Komisji

Grzegorz Siemienieć